

29.1.2020

Oikeusministeriö

Oikeusministeriön lausuntopyyntö elinkautisvankien vapauttamismenettelyn kehittämistä koskevasta arviomuistiosta (VN/13339/2019)

Keskusrikospoliisin lausunto

Tausta

Oikeusministeriö on pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa arviomuistiosta, jossa on selvitetty elinkautisvankien vapauttamista koskevaa lainsäädäntöä ja sen kehittämistarpeita. Erityisesti oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa arviomuistiosta kuvatuista, elinkautisvankien vapauttamismenettelyä koskevista lainsäädännöllisistä ja toiminnallisista kehittämistarpeista sekä muista mahdollisista elinkautisvankien vapauttamista koskevista kehittämistarpeista. Lisäksi oikeusministeriö on pyytänyt lausunnonantajien näkemyksiä jatkotyössä huomioon otettaviksi seikoiksi.

Keskusrikospoliisin lausunto

Keskusrikospoliisi toteaa, että arviomuistiosta kuvataan keskeisiltä osin riittävän kattavasti elinkautisvankien vapauttamismenettelyä. Arviomuistiosta on myös tunnistettu keskeiset kehittämiskohteet.

Keskusrikospoliisi toteaa, että poliisin tehtävät on määritelty poliisilain (872/2011) 1 luvun 1 §:ssä. Kyseisessä pykälässä mainittu ennalta estävä toiminta kytkeytyy erityisesti korkean uusimisriskin omaavien elinkautisvankien vapauttamismenettelyyn. Elinkautisvankien vapauttamismenettelyä koskevaa lainsäädäntöä voidaan pitää pääsääntöisesti ajantasaisena ja elinkautisvankien ehdonalaista vapauttamista koskevia harkintaperusteita varsin kattavina. Keskusrikospoliisi korostaa, että vapauttamisharkinnassa tulee ottaa huomioon järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen, joka osoittaa henkilön suuntautumisen rikolliseen elämäntapaan.

Keskusrikospoliisi pitää elinkautisvankien sijoittamista valvottuun koevapautteen ennen ehdonalaista vapauttamista toimivana järjestelyinä. Järjestelyt tukevat myös vankien valmiuksia sijoittua yhteiskuntaan.

Keskusrikospoliisi toteaa, että elinkautisvankien vapauttamisharkinta perustuu rikoslain säädettyihin perusteisiin ja kokonaisharkintaan väkivaltariskiä koskevan ollessa tausta-aineiston asemassa. Keskusrikospoliisi katsoo, että mikäli arviointimenetelmien luotettavuus on riittävän korkealla tasolla, tulee väkivaltariskiä lisätä selvyyden vuoksi lainsäädäntöön vapauttamisharkinnassa huomioon otettavaksi tekijäksi.

Keskusrikospoliisi toteaa, että arviomuistion mukaan viranomaisten yhteistyössä on noussut esille eräitä vapauttamismenettelyn kehittämideoita, joista esimerkkinä mainitaan erityinen strategia pitkäaikaisvankien vapauttamisen valmistelua varten. Keskusrikospoliisi pitää Rikosseuraamuslaitoksen arviointikeskusten, Vankiterveydenhuollon yksikön ja vankilanjohtajien välistä tiedonvaihtoa koskevia säädöksiä asianmukaisina. Keskusrikospoliisi huomauttaa, että on kuitenkin tärkeää varmistaa tiedonvaihdon ja yhteistyön tosiasiallinen sujuvuus.

Keskusrikospoliisin näkemyksen mukaan ehdotettuja jatkotoimenpiteitä voidaan kokonaisuutena pitää kannatettavina.

Keskusrikospoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Robin Lardot

Tarkastaja

Pauliina Pukari